

Ympäristöministeriö

Eriävä mielipide

Esitän nitraattiasetuksen (931/2000) uudistamistyöryhmän ehdotukseen 28.6.2013 mielipiteenäni seuraavaa:

12 § Fosforilannoitemäärät

Asetuksen 12 §:ssä kokonaisfosforille säädettäisiin enimmäislannoitusmäärät vuodessa, jotka olisivat peltokasveille 60 kg/ha, puutarhakasveille 100 kg/ha ja sokerijuurikkaalle sekä perunoille 80 kg/ha. Fosforilannoituksessa voitaisiin käyttää enintään viiden vuoden tasausjaksoa ja laskentaperusteena käytettäisiin liukoista fosforia.

Esitetyt fosforilannoitusmäärät ovat varsin korkeat, kun otetaan huomioon esimerkiksi ympäristötuen mukaiset hehtaarikohtaiset fosforilannoitusmäärät ja lisäksi tuen maksuperusteet. Fosforilannoituksen viiden vuoden tasausjärjestelmä sisältyy myös jo ympäristötukeen. Tukijärjestelmän tasauksessa käytettävät fosforimäärät ovat työryhmän ehdotusta huomattavasti pienemmät. Lanta ja orgaaniset lannoitevalmisteet sisältävät yleensä paljon fosforia. Kun laskentaperusteena käytettäisiin kuitenkin vain liukoisen fosforin määrää, kerryttäisi ehdotuksen mukainen fosforilannoitus maaperän kokonaisfosforia ja siten vesistöhuuhtoumaa eikä se olisi asetuksen tavoitteiden mukaista.

Liukoisen fosforin hehtaarikohtaiset enimmäismäärät tulisi alentaa asetuksen tavoitteen mukaisiksi. Jos se ei ole mahdollista, tulisi fosforilannoitemääriä säätelevä pykälä 12 poistaa asetusehdotuksesta kokonaan.

10 § Lannoitteiden käyttö

Lannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden levittäminen pellolle on esitetty kiellettäväksi 1.11. - 31.3. Nyt voimassa olevassa nitraattiasetuksessa lantaa ei saa levittää 15.10. – 15.4. välisenä aikana. Nykyinen asetus on sisältänyt poikkeuksen, jonka perusteella lannan levitys on tietyissä oloissa kuitenkin voitu sallia enintään 15.11. asti ja levittäminen on voinut aloittaa aikaisintaan 1.4.

Lannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden levitysjankohdan aikaistaminen aina (jos asetusehdotuksen muut perusteet ovat olemassa) 1.4. alkavaksi on ravinteiden hyödyntämisen kannalta perusteltu muutos. Syksyllä lantaa ja orgaanisia lannoitevalmisteita voidaan kuitenkin levittää ehdotuksen mukaan 31.10. saakka samoin perustein kuin keväällä tehtävässä lannoituksessa. Kasvien tulisi voida hyödyntää ravinteet kasvukaudella, jolloin Suomen olosuhteissa lannoittaminen ei olisi enää syksyllä, kasvukauden ulkopuolella, tarkoituksenmukaista. Myöhään syksyllä tapahtuva lannoittaminen on omiaan aiheuttamaan ravinnehuuhtoumia ja kuormitusta vesistöissä, sekä ravinnehävikkiä pellolla ja sen myötä taloudellista tappiota.

Lannan ja orgaanisten lannoitteiden syyslevitysjankohtaa tulisi rajoittaa ehdotuksesta siten, että lannoittaminen olisi sallittua 15.10. saakka. Jos se ei ole mahdollista, tulisi syksyllä tapahtuvaa lannoitusaikaa vaiheistaa maantieteellisin perustein kuitenkin siten, että viimeinen syyslevityspäivä olisi 31.10.

7 § Varastointia koskevat rakenteelliset vaatimukset

Asetusehdotuksessa säädeltäisiin lietalantaloiden ja nestemäisten orgaanisten lannoitevalmisteiden varastointitilat katettavaksi joko kiinteällä tai kelluvalla katteella. Määritelmässä *kelluvaksi katteeksi* katsottaisiin myös naudan lietalanta silloin, kun se on kuorettunut. Niin ikään kuivalannan ja kuiva-ainepitoisuudeltaan sitä vastaavan orgaanisen sivujakeen ja orgaanisen lannoitevalmisteen varastointitilat olisi katettava tai aine olisi varastoitava peitettynä siten, että sadevesien pääsy varastointitilaan olisi estetty. Ehdotuksen siirtymäsäännöksen 17 §:n mukaan kattamismenetelmä ratkaistaisiin tapauskohtaisessa ympäristölupamenettelyssä eikä se tulisi sovellettavaksi nykyisiin lantaloihin tai varastoihin.

Kelluvan katteen tarkoituksena on estää tai ehkäistä lannan varastoinnista aiheutuvaa hajuhaittaa sekä muun muassa ammoniakkipäästöjä. Lypsylehmätuotannossa lietesäiliöt sisältävät paljon pesuvesiä ja lietesäiliöiden koot ovat edelleen kasvamassa. Toiminnassa ei välttämättä pääse syntymään sellaista kuorettumaa, että se voitaisiin katsoa asetuksen mukaisella tavalla kelluvaksi katteeksi, joka estäisi hajuhaittoja ja ammoniakkipäästöjä. Kelluvan katteen määritelmä poikkeaa eläinsuojien ympäristölupakäytännöstä, mikä on omiaan aiheuttamaan sekaannusta. Kelluvalla katteella tulisi tässä tapauksessa tarkoittaa jotain muuta materiaalia kuin itsessään pinnalta kuoretunutta lantaa, jonka vaikutus häviää väistämättä esimerkiksi lantaa sekoitettaessa ja, jonka pysyvyttä on vaikea valvontaviranomaisen valvoa. Kuorettunut lietalanta voisi ennemminkin olla peruste käyttää esimerkiksi vähemmän kelluvaa katemateriaalia kuin, että se katsottaisiin sellaisenaan kelluvaksi katteeksi.

Kelluvan katteen määritelmää tulisi täsmentää siten, että sellaiseksi voitaisiin katsoa uuden lietesäiliön kyseessä ollen ja erityisesti syystä ainoastaan lihanaudan riittävästi kuorettunut lietalanta.

Ehdotuksen mukaan kuivalantala ei voitaisi kattaa kelluvaa katetta vastaavalla tavalla, mikäli 7 §:n 2 momentissa tarkoitetaan katteella kiinteää katetta, koska sadevedet pääsisivät tällöin varastoon. Jos kuivalantala on rakennettu vesitiiviistä materiaalista määräysten mukaisesti ja siten, että valumat ympäristöön on estetty, ei sadevesien pääsyn estäminen kuivalantalaa olisi aina perusteltua. Varastossa olevien lantalajien ympäristövaikutukset eivät ole niin erilaiset, että niistä tulisi määrätä ehdotuksen mukaisella tavalla.

Kuivalantalalan kattaminen kelluvaa katetta (pois lukien lannan oma kuorettuma) vastaavalla menetelmällä, kuten riittäväällä turvekerroksella, tulisi olla kiinteän katteen vaihtoehtona, kuten lietesäiliöissä.

Anne Polso

ylitarkastaja